

Analyse af dimittenders mobilitet efter endt uddannelse

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked

Erhvervsakademierne har til opgave at uddanne merkantile og tekniske dimittender i deres geografisk afgrænsede dækningsområder. Hvis der skal opretholdes en decentral struktur for erhvervsrettede videregående uddannelser, giver det mening at se på, hvor dimittenderne bosætter sig og skaber sig et liv efter endt uddannelse.

Denne analyse måler på dimittender fra årgangene 2012 og 2013, og hvor de er bosat pr. 1. januar 2015, for at afdække hvor stort et antal dimittender, der bosætter sig i dækningsområderne efter endt uddannelse.

Af analytiker Alexander Lindholmer Nepper

10. september 2015

Analysens hovedkonklusioner

- 74 procent af dimittenderne fra 2013 bor forsat i eller ved deres akademiernes dækningsområde i 2015.
- Efter København er Midt- og Vestjylland det område, der holder på flest dimittender efter endt uddannelse, med 81 procent i dækningsområdet og tilgrænsende kommuner.
- Fraflytningen fra Sjælland af færdiguddannede til København er mindre end antallet af dimittender, der flytter den anden vej, altså fra Region Hovedstaden til Sjælland.
- Dimittender fra de store byer bliver i nærområdet efter endt uddannelse. Decentrale udbud er derfor nødvendige for national dækning af videregående uddannelser på erhvervsakademier.
- Kun for to af 24 campusser er det under 50 procent, der bliver i dækningsområdet og omgrænsende kommuner, nemlig Køge og Roskilde.

Kontakt

Analytiker Alexander Lindholmer Nepper · Mobil 27 21 04 04 · alne@danskeerhvervsakademier.dk

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked

Baggrund

I lov om erhvervsakademier står der, at, , ”Erhvervsakademiet skal dække behovet for udbud af videregående tekniske og merkantile uddannelser i den region eller den del heraf, som uddannelses- og forskningsministeren fastsætter som erhvervsakademiets geografiske dækningsområde”¹.

Erhvervsakademierne har som lovfastsat formål at udbyde videregående uddannelser og sikre arbejdskraft i deres respektive dækningsområder. Se afsnittet om dækningsområder for geografiske definitioner.

Danske Erhvervsakademier iværksatte denne analyse for at undersøge om dimittenderne fra erhvervsakademierne indgår i de regionale arbejdsmarkeder i dækningsområderne, eller om de efter endt uddannelse bosætter sig spredt i hele landet, og derved indgår i et nationalt arbejdsmarked.

Analyse

Vi har til brug for denne analyse fulgt alle dimittender fra landets ni erhvervsakademier, der har afsluttet deres uddannelse i kalenderårene 2012 og 2013 for at se, hvor de bosætter sig efter endt uddannelse umiddelbart efter. Det er valgt at analysere på, i hvilken kommune dimittenderne bosætter sig, da dette giver det mest retvisende billede for hele populationen.

Vi har valgt at analysere på baggrund af *bopælskommune* frem for *arbejdsplads*, da virksomheder kan have flere lokationer, som ikke nødvendigvis fremgår præcist af de centrale registre. Hertil kommer, at medarbejdere må antages oftere at skifte arbejdsplads end bopælskommune, ligesom bopælskommunen i et eller andet omfang må formodes at være afgørende for, i hvilket område en medarbejder vil søge (nyt) arbejde. Samtidig giver brugen af bopælskommune som kriterium et mere retvisende billede i forhold til at sige noget om, hvor lønindtægterne bruges.

Analysen følger således 14.954 dimittender fra 2012 og 2013 og måler på dimittendernes bopælskommuner i 2015.

¹ <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=164381#Kap2> (§4 stk. 2)

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked**Figur 1. Antal dimittender fordelt på akademier og årgange**

Akademier/Dimittendårgange	2012	2013
Dania	439	556
IBA	254	251
EAMV	225	226
EASJ	617	780
EASV	336	340
EAAA	941	1105
CBA	1854	2114
EAL	919	989
KEA	1342	1666
Hovedtotal	6927	8027

Kilde: Danmarks Statistik og Danske Erhvervsakademier

Figur 2. Andel af årgangene 2012 og 2013 der 1.1.2015 forsat var bosat i dækningsområdet

Akademi/Årgang	2012	2013
Nationalt gennemsnit	66%	69%
Dania	46%	51%
IBA	68%	65%
EAMV	54%	67%
EASJ	38%	41%
EASV	63%	69%
EAAA	82%	83%
CBA	82%	83%
KEA	83%	82%
EAL	66%	71%

Kilde: Danmarks Statistik og Danske Erhvervsakademier

Som det ses i Figur 2 anden kolonne for årgangen 2013, har de to Københavnske akademier, KEA og Cphbusiness den største andel dimittender bosiddende i deres dækningsområde med 82 og 83 procent. Der er en stor tendens til, at dimittender fra disse to akademier bliver i og omkring København. Den gennemsnitlige afstand fra uddannelsescampus til bopælskommune² er for Cphbusiness er 21,3 km og 20,4 km for KEA's dimittender.

² Rådhus adresse i respektive kommune.

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked**Figur 3. Andel bosat i dækningsområdet samt omgrænsende kommuner**

Akademi/Årgang	2012	2013
Nationalt gennemsnit	70%	74%
Dania	75%	79%
IBA	69%	67%
EAMV	73%	81%
EASJ	42%	46%
EASV	78%	79%
EAAA	87%	90%
CBA	84%	85%
KEA	85%	85%
EAL	69%	73%

Kilde: Danmarks Statistik og Danske Erhvervsakademier

Dimittender fra Midt- og Vestjylland bliver

Figur 3. viser også, at Erhvervsakademi MidtVest har 81 procent af dimittenderne fra 2013 fortsat er bosiddende i dækningsområdet og omgrænsende kommuner i januar 2015, hvilket er den højeste andel af dimittender uden for hovedstadsområdet. Nyuddannede fra erhvervsakademiet i Herning og Holstebro bliver altså, i store træk, boende i det midt- og vestjyske, trods mediehistorier om unges udflytning til de større byer. Dette fremgår også af figur 3, hvor største bosætningskommune udenfor dækningsområdet fastlægges. Her kan det ses at EAMV udover de københavnske erhvervsakademier er de eneste, der ikke har København eller Århus Kommune som den største bosætningskommune udenfor dækningsområdet. Dimittenderne fra EAMV vælger Silkeborg frem for København eller Århus.

Akademier nær storbyer

Som det fremgår af Figur 2, har Erhvervsakademi Dania og Erhvervsakademi Sjælland den laveste andel af dimittender bosiddende i deres dækningsområde i årene efter endt uddannelse. For Dania ændrer billedet sig dog en del, hvis man, som i figur 4, ser på dimittender bosiddende i dækningsområdet og omgrænsende kommuner. 21 procent af Danias dimittender fra årgang 2013 er bosiddende i Århus Kommune i 2015 (se figur 4) og kan således stadig stå til rådighed for arbejdsmarkedet i dele af dækningsområdet uden at overstige gennemsnitlige pendlerafstand på 20 kilometer³. En anden mulighed er, at de studerende har boet i Århus og pendlet til uddannelsen i for eksempel Hadsten eller Randers og efter endt uddannelse er blevet boende. Det har analysens datasæt ikke mulighed for at undersøge.

³ Gennemsnitlig pendlerafstand i Danmark 19,9 km jnf. Danmarks Statistik AFSTA22 - <http://www.statistikbanken.dk/AFSTA22>

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked

Erhvervsakademi Sjællands dimittender har København som fortrukken tilflytningskommune uden for dækningsområdet (Figur 4) med 23 procent af dimittenderne fra 2013 bosiddende i Københavns Kommune. Det er dog værd at bemærke, at de 23 procent af 2013 årgangen dækker over 183 personer - størstedelen fra campuserne i Roskilde og Køge. Samtidig er 241 dimittender fra KEA og Cphbusiness bosiddende i Erhvervsakademi Sjællands dækningsområde pr. 1.1. 2015. Hvor der sker en sammenklumpning af dimittenderne fra Erhvervsakademi Sjælland i Københavns kommune, spreder dimittenderne fra de københavnske erhvervsakademier sig på den anden side over flere kommuner i Region Sjælland. Der sker således en vis udligning mellem dimittender fra Sjælland, der efter endt uddannelse flytter til nærmeste storby, og dimittender fra storbyen, der flytter ud af storbyen. Samtidig er bevægelsen væk fra dækningsområdet på Sjælland størst på de campuser der ligger tættest ved København, se figur 5., hvor 31 procent af dimittenderne fra campus i Køge bosætter sig i dækningsområdet, mens 55 procent gør det fra campus i Nykøbing F.

Figur 4. Største kommune udenfor dækningsområdet. Årgang 2013 målt 1.1. 2015

Akademi	By	Andel
Dania	Århus	21%
IBA	Århus	4%
EAMV	Silkeborg	4%
EASJ	København	23%
EASV	Århus	4%
EAAA	København	4%
CPA	Køge	1%
KEA	Roskilde	1%
EAL	København	4%

Kilde: Danmarks Statistik og Danske Erhvervsakademier

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked

Figur 5. Bosiddende i dækningsområdet og omegn 1.1.2015 for dimittendårgang 2013

Årgang 2013 bosiddende 1.1.2015	Population årgang 2013	Bosiddende i dækningsområdet	Bosiddende i dækningsområdet incl. omgrænsende kommuner
Dania Grenaa	11	18%	55%
Dania Hadsten	55	47%	56%
Dania Hobro	89	43%	72%
Dania Horsens	19	58%	79%
Dania Randers	231	47%	79%
Dania Silkeborg	57	63%	84%
Dania Skive	31	61%	77%
Dania Viborg	63	67%	67%
IBA Kolding	251	62%	65%
EAMV Herning	163	67%	78%
EAMV Holstebro	63	73%	87%
EASJ Køge	149	31%	33%
EASJ Nyk.F	31	55%	55%
EASJ Næstved	269	50%	53%
EASJ Roskilde	331	42%	45%
EASV Esbjerg	267	79%	80%
EASV Sønderborg	73	66%	66%
EAAA samlet campus	1105	63%	71%
CBA Kbh.	1042	78%	80%
CBA Hillerød	25	88%	88%
CBA Lyngby	1047	77%	78%
EAL Vejle	198	69%	75%
EAL Odense	791	60%	61%
KEA	1666	82%	84%

Kilde: Danmarks Statistik og Danske Erhvervsakademier

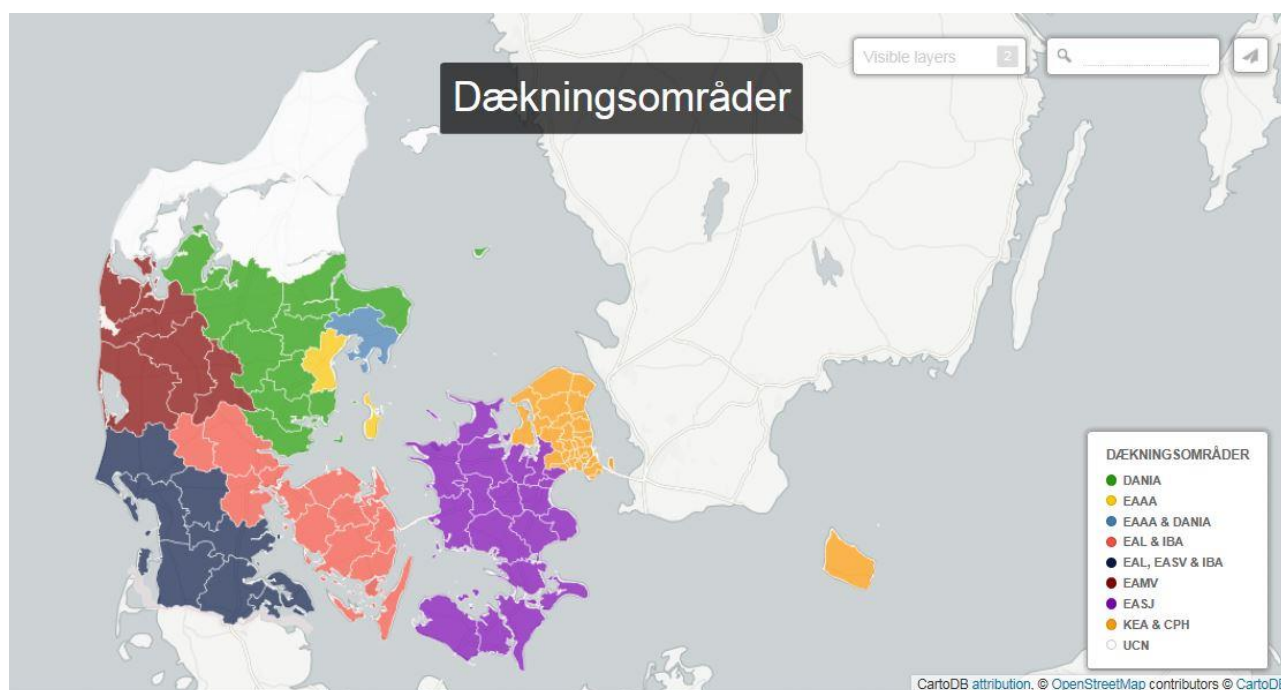
Figur 5 illustrerer, hvor stor en andel af akademiernes dimittender, der er bosiddende i dækningsområdet eller omgrænsende kommuner i årene efter endt uddannelse. Ser man bort fra Danias campus i Grenaa, der havde en lille dimittendpopulation på 11, ligger kun Erhvervsakademi Sjællands campusser i Roskilde og Køge under 50 procent dimittender bosiddende i dækningsområdet eller omgrænsende kommuner. Begge disse byer har afgivet en betydelig del af deres dimittender til Københavns kommune (Figur 4), og de tæller således ikke med som dimittender i omgrænsende kommuner. Det er dog værd at notere sig, at deres flytning ikke er en forhindring for, at de finder beskæftigelse i det geografiske område, de er uddannet i, og opretholder bopæl i Københavns kommune, da både Køge og Roskilde ligger indenfor pendlerafstand af Københavns kommune.

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked

Selvom Køges og Roskildes dimittender flytter udenfor dækningsområdet, flytter de forsat ikke længere væk end dimittender fra andre akademier: Dimittender fra Køge campus og Roskilde campus bosætter sig i kommuner, der i gennemsnit ligger 37,4 og 31,2 kilometer fra uddannelsesstedet, og har således en mindre spredning af dimittender end for eksempel IBA i Kolding med 44,7 kilometer og Erhvervsakademi MidtVest i Herning med 50,7 kilometer.

Dækningsområderne

Kort: CartoDB og Danske Erhvervsakademier

Det er afgørende at forstå dækningsområderne og deres betydning for erhvervsakademiernes virke. Hvert akademi er i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet blevet tildelt et geografisk område, som de skal dække, enten alene eller i samarbejde med andre akademier. Således kan en eller flere kommuner falde ind under mere end ét akademis dækningsområde. Dette ses eksempelvis med Syddjurs Kommune, der ligger i både Erhvervsakademi Aarhus og Danias dækningsområde. Ligeledes er der i Regions Syddanmark to erhvervsakademier, IBA og Lillebælt, der har hele regionen som dækningsområde, mens Erhvervsakademi SydVest har dækningsområde i dele af regionen. Selvom forudsætningerne på denne måde kan varierer fra akademi til akademi, ændrer det ikke ved den lovfastsatte forpligtelse til at uddanne arbejdskraft til dækningsområdet.

Erhvervsakademier uddanner til regionalt arbejdsmarked

Data og metode

Datagrundlaget for denne analyse er bygget på registerdata fra Danmarks Statistik. Forud for analysen er der indkøbt en særkørsel der viser dimittendernes mobilitet. Der er indhentet data fra befolkningsregisteret i perioden 2013-2015, Elevregisteret (ELEV3) og Institutionsregisteret (2013). Samkørslen af disse registre gør det muligt at spore dimittender fra institutioner, fordelt på campusser og uddannelsesretninger, til bopælskommuner.

Af diskretionshensyn er det ikke muligt at få den præcise adresse for dimittender oplyst, og der er truffet et valg om at måle på bosætningskommuner. Således kan analysen ikke vise hvilke byer, dimittender er bosat i, men udelukkende hvilke kommuner der i befolkningsregisteret optræder som bopælskommune.

Dimission er målt i kalenderåret 2012 og 2013 og bopælskommuner er målt pr. 1. januar 2015. Der er 14.954 dimittender med i undersøgelsen.

For måling af afstande mellem uddannelsesinstitutioner og bopælskommuner er der fortaget en matrixmåling i Excel, på baggrund af Google Maps. Således optræder afstandene som det antal kilometer, der er mellem campus og rådhuset i bopælskommunen ved korteste rute med kørsel i bil⁴.

Datasættet er indkøbt 24. august 2015.

Information

Leder denne analyse til spørgsmål eller et behov for afklaring, er du velkommen til at kontakte Danske Erhvervsakademier på info@danskeerhvervaakademier.dk

⁴ Der bruges derfor ikke udelukkende landfaste ruter, så der kan opleves længere afstande, hvis ruter uden færge-service benyttes.

